

**Organization for Security and Co-operation in Europe
High Commissioner on National Minorities**

The Hague, 16 August 2012

Mr. George Pazuniak, President

Mr. Myroslaw Smorodsky, Chairman of the Board of Governors

Ukrainian American Bar Association

216 Sorrell Drive

Wilmington, DE 19803

United States of America

Dear Mr. Pazuniak, Dear Mr. Smorodsky,

Thank you for your letter dated 26 July 2012 regarding the Law “On the Principles of State Language Policy” (Language Law), and for bringing to my attention the open letter issued by the Coordinating Committee on the Protection of the Ukrainian Language of the Kyiv branch of “Memorial”.

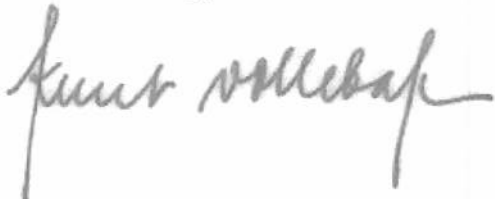
As you may know, I have been involved in the language policy issue in Ukraine for some time. At the request of Verkhovna Rada Chairman Volodymyr Lytvyn, I have provided detailed legal opinions on the two latest draft language laws, in 2010 and earlier this year. While these opinions are confidential, elements of their content has been widely used by different sides in the heated debate about language policy, including in the Ukrainian media.

My most recent visit to Ukraine from 24 to 26 July 2012, and the meetings I held with a variety of stakeholders, confirmed my assessment of the recently adopted Language Law submitted by Messrs. Kolesnichenko and Kivalov. As I told my interlocutors, as well as the press, I believe that the Language Law’s approach to language policy is deeply divisive and is likely to lead to further polarization of society. Indeed, the disproportionate favouring of the Russian language, while also removing most incentives for learning or using Ukrainian in large parts of the country, could potentially undermine Ukraine’s very cohesion.

What is more, I am concerned by the apparent procedural violations during the adoption process. In particular, the parliamentary majority's refusal to consider any of the more than 2,000 amendments put forward demonstrates a lack of desire to engage in dialogue and find compromise on this important piece of legislation. I also warned the authorities that in the present pre-election climate, tensions surrounding the Language Law could easily escalate. I called on all parties to engage in a substantive dialogue on the issues raised by this Language Law with a view to finding a suitable compromise. As such a debate will be difficult to conduct in the current pre-electoral context, I advised the authorities not to take any hasty steps and to suspend the process until after the elections. Unfortunately the authorities have not taken on my advice, as President Yanukovich signed the Law shortly afterwards.

Please rest assured that I will remain seized of this issue, and will share my views to the extent allowed by my mandate. In particular, I shall continue to monitor the situation surrounding the Law and its implementation, including the activities of the Working Group on language policy issues, whose creation has been announced by President Yanukovich. I also encourage the Ukrainian American Bar Association and other civil society groups to remain engaged on this topic.

Yours sincerely,

Knut Vollebaek
High Commissioner on National Minorities

Translation into Ukrainian by members of Ukrainian American Bar Association

Шановний пане Пазуняк, шановний пане Смородський,

Я вдячний Вам за лист від 26 липня 2012 року щодо Закону України «Про засади державної мовної політики» (Мовний Закон) та за те, що звернули мою увагу на відкритий лист, опублікований Координаційною радою з питань захисту української мови, створеної при Київській міській організації товариства «Меморіал».

Вам, очевидно, відомо, що я протягом певного часу займався питанням мовної політики в Україні. У 2010 та в цьому році на прохання спікера Верховної Ради України Володимира Литвина я надав детальні юридичні висновки щодо двох останніх проектів мовного закону. Незважаючи на те, що ці висновки мають конфіденційний характер, елементи їх змісту широко використовуються різними сторонами, зокрема й українськими ЗМІ, у палкій дискусії щодо мовної політики.

Під час свого останнього візиту до України, якій тривав з 24 по 26 липня 2012 року та засідань, які я провів із зацікавленими сторонами, я ще більше переконався у правильності моєї оцінки щодо нещодавно прийнятого мовного закону, розробленого депутатами Колісниченком та Ківаловим. Як я вже повідомляв своїм співрозмовникам, так само як і представникам ЗМІ, я вважаю, що підхід до мовної політики, викладений в цьому Мовному законі, викликає глибокі протиріччя та, ймовірно, призведе до подальшої поляризації суспільства. Насправді, політика надання російській мові неспівмірних переваг і водночас відмова від заходів заохочення до вивчення чи вживання української мови на значній частині території України створює потенційну загрозу для цілісності держави.

Крім того, я стурбований очевидними процесуальними порушеннями під час прийняття закону. Зокрема, відмова розглядати будь-яку з двох тисяч поправок, внесених до законопроекту, свідчить про небажання парламентської більшості вступати у діалог та знаходити компроміс щодо цього важливого закону. Я також застеріг представників влади, що пристрасті навколо мовного закону у нинішній передвиборчій атмосфері можуть призвести до швидкої ескалації напруги. Я закликав усі сторони розпочати ґрунтовний діалог з питань, порушених цим законом, та знайти прийнятний для всіх компроміс. Зважаючи на те, що такий діалог буде важко провести у нинішній передвиборчій ситуації, я радив представникам влади не робити поспішних кроків та призупинити процес до закінчення виборчої кампанії. На жаль, мої поради не були взяті до уваги, бо незабаром після того Президент Янукович підписав цей закон.

Я Вас запевняю, що я і надалі продовжуватиму займатися цим питанням та ділитися своїми думками в межах моїх повноважень. Зокрема, я відстежуватиму ситуацію, що розгортатиметься навколо цього закону та його введення в дію, а також слідкуватиму за діяльністю Робочої групи з питань мовної політики, про створення якої повідомив Президент. Я також закликаю Асоціацію Українських Правників Америки та інші громадські організації не залишати це питання поза увагою.

З повагою,

Кнут Воллебек,
Верховний комісар у справах нацменшин